

Попова Т.І., Червона А.В. здобувач освіти

УКРАЇНСЬКИЙ КОСТЮМ ЯК СИМВОЛ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

*Навчально-науковий інститут “Українська інженерно-педагогічна академія”
Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, м. Харків, Україна*

В даній роботі розглянуто вплив українського костюму на розвиток театру в Україні. З давніх давен українці вірили що за допомогою одягу і візерунку на ньому можна прагнути для людини прихильності долі. Разом з тим одяг слугувала як оберіг від злих очей та духів. Після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну символізм українського костюму набув ще більшого значення. Як і багато років поспіль традиційний костюм надає віру, сили та натхнення не тільки для митців, а і для всієї української нації.

Ще на початку 20 сторіччя видатний український режисер Лесь Курбас разом зі своїм авангардним театром «Березіль», надавали не аби якого значенню символізму у костюмах. Працюючи з драматургом Миколою Кулішем та з художником театру Вадимом Меллером над п'єсою «Мина Мазайло», вони створювали автентичний художній образ вистави, відроджуючи таким чином українську культуру. Дослідниця Алла Дмитренко у своїй роботі «Костюм у контексті українського театру: Історико культурний аспект», зазначає: «Конструктивістські костюми виходять за межі звичайної репрезентації одягу, стаючи самостійними артоб'єктами, сповненими внутрішньої сили, напруги та змісту» [1, с.166].

Після трагічних подій 30-40х років та закінчення епохи розстріляного Відродження, новий подих український театр отримав у 80-х роках ХХ ст. На сцені Молодого українського театру у 1980 році, режисером Віктором Шулаковим була поставлена п'єса корифея українського театру Михайла Старицького «За двома зайцями». Незважаючи на те, що п'єса була написана у 1883 році вона не втрачає актуальності по сьогоднішній день. Різнобарв'я костюмів разом з традиційним українським сюжетом підкорили серця глядачів і вже не сходили зі сцени Молодого театру.

Від початку незалежності України, театр як і загалом українська культура набула стрімкого розвитку. Так у 2011 році у Львівському театрі ім. Курбаса, було поставлена виставу лісова пісня за мотивами драми феєрії української поетеси Лесі

Українки. На офіційному інтернет порталі театру зазначено: «У трьох діях вистави постають різні періоди української історії: від початку ХХ століття (що став рубежем, останнім спалахом української національної традиції та ідентичності, яка виражалася в побуті, одязі, піснях і традиціях)...» [2].

Під час повномасштабної війни, українські театри продовжують відроджувати та впроваджувати вистави за авторством українських поетів. Найгучнішою прем'єрою останніх років є вистава «Конотопська відьма» за повістю Григорія Квітки-Основ'яненка у Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка. Режисер-постановник Іван Уривський разом з художницею по костюмах Тетяною Овсійчук, використовують український костюм не тільки для передачі атмосфери, а й як найголовніший символ вистави – незламність. Поєднуючись з традиційними українськими аксесуарами такими як хустка та вінок, костюм підкреслює характер кожного персонажу та виводить український театр на зовсім новий рівень.

Отже, український костюм є невід'ємною частиною українського театру з самого початку його існування. У сучасному українському театрі костюм продовжує виконувати свою важливу роль. Він не лише допомагає створити атмосферу історичного періоду чи відобразити національний колорит, а й сприяє розумінню та відчуттю глибини культурного багатства України.

Література:

1) Дмитренко А. Костюм у контексті українського театру: історико-культурний аспект / А. Дмитренко // Вісник Львівської національної академії мистецтв. - 2012. - Вип. 23. - С. 160-169

2) Офіційна сторінка львівського театру імені Леся Курбаса URL: <https://kurbas.lviv.ua/uk/show/lisova-pisnia> (дата звернення 02.05.24)